

Metalen Kruis" (1856) waren er aan voorafgegaan, vooral het laatste zeer goed geteekend, — de kunde was er reeds — maar onpersoonlijk van opvatting. De „Gang naar het schavot", een andere proeve van psychologisch indenkingsvermogen ('59 of '60), is met de Medea verwant, waarna de met de pen geteekende feestcompositie voor het onderwijzersgenootschap Rochussen misschien als vaardiger en speelscher van vernuft doet waardeeren, maar toch ook Allebé voor den dag laat komen als kloek decorateur. Een landschap „Westerbouwing" lijkt in zijn romantische stemming — stormwind vaart over de heide en striemt de dennen — en in de opvatting, die vooral kleur uitdrukt, eveneens in dezen tijd thuis te behooren. Schetsmatig, genoeglijk-breed als het model, is dan de Dongensche vrouw van 1870, voor den Spectator, waarna een edel geteekende Grieksche kop (in het Britsch Museum) uit de „zomervacantie 1876", gelijk de meester zelf aantekent; ons doet betreuren, dat een onderneming, door Vosmaer op touw gezet, n.l. om diens voorgenomen vertaling van den Ilias met dergelijke prenten te verluchten, moest afstuiten op gebrek aan tijd bij den kunstenaar. Van later datum zijn ongetwijfeld de dierstudies, waarbij, wat de opvatting betreft, de gedachte aan Swan opkomt, die in de techniek beurtelings nog weer eens de gevoeligste en weekste werkingen aan den steen ontlokken, of, frisch en krachtig, de lijn tot haar recht doen komen.

Het kan gebleken zijn uit het voorafgaande, uit wat breed gezichtsveld Allebé zijn onderwerpen betrok, veelzijdiger dan een van zijn tijdgenooten, hoe hij zelfstandiger was in de opvatting, meer geavanceerd in de behandeling. Hoe hij als portrettist allen overtrof, waar het werk vergelijkingspunten aanbiedt, een Rochussen van verfijnder kwaliteiten en, in het algemeen, voor sentimenten toegankelijk was, die in de weinig Europeesch-georiënteerde kunst van zijn tijd wel geheel afwezig waren. Slechts de lyriek van het landschap schijnt hem versloten te zijn geweest en niet voor hem bestond de stemming van het stadsgezicht. Een excursie in het landschap is dan ook een zeldzaamheid bij hem. In zijn lithografisch werk is het alleen de „Westerbouwing", waarbij de nadruk zoozeer valt op het romantisch-dramatische, dat men, op den grondtoon van een echt-Hollandschen werkelijkheidszin, iets van dit gevoel, maar langzamerhand ontdaan van den romantischen inslag, die hoogstens de dagen van zijn jeugd kleurde, mede-werkzaam bestanddeel van zijn aanleg mag heeten. Het kan bijdragen tot de verklaring van zijn buitengewone gaven als portrettist — want is het diens taak niet ook de roerselen van het gemoed uitdrukking te geven? — van zijn genre: de verhouding van menschen onderling; van het dierbeeld, waarin, wat den mensch drijft, zooveel opener aan den dag treedt. Men zou het zelfs tot dien aanleg kunnen terugbrengen, dat hij in zijn portretten al wat bijzaak was prijs-